

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 1572

van **ROOSMARIJN BECKERS**

datum: 2 augustus 2023

LYDIA PEETERS

VLAAMS MINISTER VAN MOBILITEIT EN OPENBARE WERKEN

Leerlingen gewoon onderwijs - Zonaal collectief leerlingenvervoer

De afgelopen jaren is er heel wat discussie geweest over het leerlingenvervoer van kinderen in het buitengewoon onderwijs. Doch daarnaast is er ook een bepaalde categorie leerlingen in het gewoon onderwijs die recht hebben op zonaal collectief leerlingenvervoer.

Scholen zijn in Vlaanderen vrij gelijkmatig over het territorium verspreid. De Grondwet garandeert ouders niet enkel vrijheid van schoolkeuze, maar ook het recht om te kiezen tussen een neutrale officiële school of een confessionele school (behorend tot het vrij gesubsidieerd onderwijs). Als in het gewoon basisonderwijs er geen officieel of vrij onderwijs beschikbaar is binnen een afstand van 4 kilometer van de woonplaats van de leerling, dan komt de overheid tussen in de kosten van het vervoer.

De Algemene omzendbrief zonaal leerlingenvervoer van 23 mei 2008^[1] vermeldt immers dat een beperkt aantal ritten voor leerlingen in het gewoon onderwijs ook onder de toepassing valt van de Wet van 15 juli 1983 houdende oprichting van de Nationale Dienst voor Leerlingenvervoer^[2]. Dat betekent dat in enkele gemeenten in Vlaanderen leerlingen uit het gewoon onderwijs gebruik kunnen maken van het zonaal collectief leerlingenvervoer, al dan niet geïntegreerd in het vervoer van de leerlingen uit het buitengewoon onderwijs. Een overzicht van de gemeenten opgenomen in het zonaal leerlingenvervoer voor wat betreft het gewoon onderwijs zit vervat als bijlage bij zowel de wet van 15 juli 1983 als de genoemde omzendbrief.

- Rechthebbende leerlingen in het basisonderwijs bezoeken de dichtstbijzijnde school van het net van de vrije keuze en deze school ligt op meer dan 4 km van hun woonplaats.
 - Niet-rechthebbende leerlingen in het gewoon basisonderwijs zijn leerlingen die niet de dichtstbijzijnde school van het net van de vrije keuze bezoeken. Zij kunnen enkel gebruikmaken van het zonaal leerlingenvervoer indien aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:
 - Het schriftelijk akkoord van de directie van de dichtstbijgelegen school.
 - Het betalen van een bijdrage in de kostprijs (tarief De Lijn).
 - Als er voldoende plaats is op de bus en er geen omwegen moeten worden gereden.
 - Faciliteitsleerlingen in het basisonderwijs bezoeken de dichtstbijzijnde school van het net van de vrije keuze en deze school ligt op minder dan 4 km van hun woonplaats. Zij betalen eveneens een bijdrage in de kostprijs van het vervoer (tarief De Lijn).
1. Hoeveel rechthebbende leerlingen maken hiervan gebruik? Graag een overzicht voor de recentste 10 schooljaren waarvoor er cijfers beschikbaar zijn.

2. Hoeveel niet-rechthebbende leerlingen maken hiervan gebruik? Graag een overzicht voor de recentste 10 schooljaren waarvoor er cijfers beschikbaar zijn.
3. Hoeveel faciliteitsleerlingen maken hiervan gebruik? Graag een overzicht voor de recentste 10 schooljaren waarvoor er cijfers beschikbaar zijn.
4. Wat zijn ter zake de aandelen aan leerlingen die hiervan gebruikmaken om school te kunnen lopen in een school van het officiële net? Wat zijn omgekeerd dan de aandelen leerlingen die hiervan gebruikmaken om school te kunnen lopen in een school van het vrije net?
5. Ter vergelijking: hoeveel rechthebbende leerlingen maken jaarlijks gebruik van het zonaal collectief leerlingenvervoer voor leerlingen in het buitengewoon basisonderwijs? Graag ook hier een overzicht voor de recentste 10 schooljaren waarvoor er cijfers beschikbaar zijn.
6. Hoeveel extra ritten worden er jaarlijks ingelegd om te voldoen aan deze bepalingen voor leerlingen in het gewoon basisonderwijs, die volgen uit de genoemde grondwettelijk verankerde schoolkeuzevrijheid (dus abstractie makend van kinderen uit het gewoon onderwijs die meegaan met het zonaal collectief leerlingen vervoer voor kinderen in buitengewoon onderwijs en waarvoor er dus geen extra busrit nodig is)? Graag een overzicht voor de recentste 10 schooljaren waarvoor er cijfers beschikbaar zijn.
7. Wat is de totale jaarlijkse kostprijs hiervan voor de Vlaamse overheid? Graag een overzicht voor de recentste 10 jaar waarvoor er cijfers beschikbaar zijn.
8. Wat zijn de inkomsten verkregen door niet-rechthebbende leerlingen en faciliteitsleerlingen die gebruikmaken van dit vervoer en daartoe een bijdrage in de kostprijs betalen? Graag een overzicht voor de recentste 10 jaar waarvoor er cijfers beschikbaar zijn.
9. De genoemde bijlage met het overzicht van de gemeenten die onder het toepassingsgebied vallen van deze regeling werd stelselmatig vastgelegd midden jaren 80, kort na de opmaak van de wet. Ondertussen zijn we quasi 40 jaar later, en zeer waarschijnlijk zijn er ondertussen al heel wat scholen bijgekomen, maar ook kleinere dorpsscholen gesloten.

In hoeverre is die huidige lijst dan nog wel actueel? Is de lijst volgens de minister aan opfrissing toe? Zal de minister daar werk van maken in overleg met diens collega's?

10. In hoeverre is volgens de minister deze regeling op zich nog wel nuttig en/of zinvol, in de zin dat de meeste ouders/gezinnen in Vlaanderen ondertussen al heel wat mobieler zijn dan midden de jaren 80, alsook aangezien veel ouders thans geen school meer kiezen voor hun kinderen op basis van confessie of levensvisie, maar om andere redenen (waarbij men vaak ook gewoonweg opteert voor de dichtstbijzijnde school)?

[1] Zie <https://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=13979#2>.

[2] Zie <https://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=12328>.

Deze vraag werd gesteld aan de ministers Ben Weyts (806), Lydia Peeters (1572).

GECOÖRDINEERD ANTWOORD

op vraag nr. 1572 van 2 augustus 2023
van **ROOSMARIJN BECKERS**

1. Zie bijlage 1 (cijfers departement onderwijs).
2. Zie bijlage 1 (cijfers departement onderwijs).
3. Deze cijfers zijn niet beschikbaar bij De Lijn.
4. Zie bijlage 1 (cijfers departement onderwijs).
5. Hiervoor verwijs ik naar schriftelijke vraag nr. 1658, gesteld door mevrouw Loes Vandromme. Gegevens over het aantal leerlingen dat effectief gebruikmaakt van een toegekend recht op zonaal leerlingenvervoer worden jaarlijks gepubliceerd in het [Statistisch jaarboek van het Vlaams onderwijs](#) (deel 6: niveauoverschrijdende gegevens) en het [jaarsverslag van AGODI](#) (hoofdstuk 3, deel 2).
6. Er worden geen bijkomende ritten ingelegd voor niet-rechthebbende leerlingen voor het gewoon basisonderwijs. Er zijn wel ritten voor het gewoon basisonderwijs waar niet-rechthebbende leerlingen op zitten, maar er zitten dan ook minimum vijf rechthebbende leerlingen op.
7. Aangezien er geen bijkomende ritten zijn, staat daar ook geen kost tegenover.
8. De Lijn heeft slechts cijfers beschikbaar sinds 2016.

Jaar	Inkomsten
2016	€ 57.184,38
2017	€ 55.519,02
2018	€ 63.412,07
2019	€ 51.775,93
2020	€ 50.695,35
2021	€ 32.894,90
2022	€ 19.559,93
2023	€ 19.617,25

9. In de periode 1983-1989 werden 47 gemeenten via Ministerieel Besluit opgenomen in het zonaal leerlingenvervoer voor het gewoon onderwijs, maar de uitbreiding van deze gemeenten is sedert 1989 gestopt. Artikel 4 van de 'Wet van 15 juli 1983 houdende oprichting van de Nationale Dienst voor Leerlingenvervoer' is dus nooit voor heel Vlaanderen uitgevoerd.

Er is geen intentie om dit systeem verder uit te breiden. Beleidsmatig werd immers de keuze gemaakt om de beschikbare middelen voor het zonaal leerlingenvervoer zoveel als mogelijk aan te wenden voor het buitengewoon onderwijs, waar meer leerlingen grotere noden hebben.

Binnen dit kader werden in 2015 - na schriftelijke instemming van de betrokken gemeenten - ook 14 zones opgeheven waar in de praktijk geen enkele rit meer reed voor de populatie van leerlingen in het gewoon onderwijs.

10. Dergelijke aanpassing vereist een aanpassing aan de Grondwettelijke vrije keuze binnen het onderwijs. Dit behoeft een breder debat.

Het klopt echter wel dat artikel 4 van de 'Wet van 15 juli 1983' verouderd is. Intussen werden echter het decreet 'Basismobiliteit' (20 april 2001) en het decreet 'Basisbereikbaarheid' (3 april 2019) gerealiseerd, die beiden inzetten op een sterk aanbod aan openbaar vervoer in Vlaanderen.

BIJLAGE

[Overzicht](#)